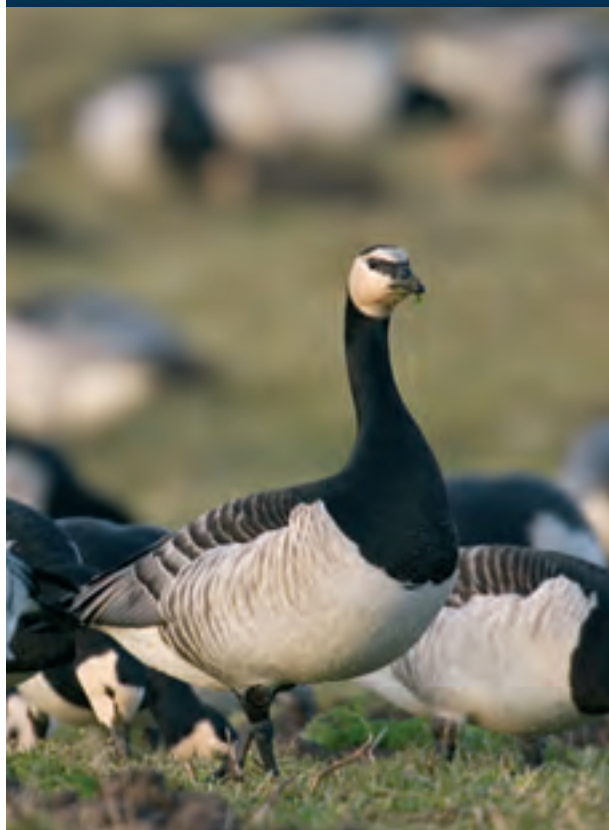


Grote aantallen Brandganzen tijdens de internationale telling begin mei



Brandgans. Foto: Hans Gebuis

Het is de laatste jaren niet ongewoon dat er tijdens de internationale rotganstelling in het Waddengebied begin mei meer Brandganzen dan Rotganzen worden geteld. Brandganzen hebben sinds het einde van de jaren tachtig hun laatste vertrek in de Waddenzee met ruim zes weken uitgesteld en worden tegenwoordig tot half mei in grote concentraties waargenomen. Bij de telling op 6/7 mei 2006 waren de aantallen groter dan ooit. Alleen al langs de Friese kust verbleven nog bijna 115.000 vogels. Grote aantallen werden daarnaast gezien op Schiermonnikoog, langs de Noordkust van Groningen en in de Dollard. Een voorlopig totaal voor alle gebieden samen komt op 157.000 Brandganzen. Niet alleen het Nederlandse deel van de Waddenzee had veel Brandganzen. In Niedersachsen verbleven ten minste 75.000 aan de Dollard, Eems, Leybocht en Elbmondong. Van de westkust van Schleswig-Holstein werden liefst 125.000 Brandganzen gemeld. Samen met de 61.000 in de Deense Waddenzee komen we daarmee op een voorlopig totaal van 418.000 Brandganzen voor de hele Waddenzee, een ongekend aantal voor de tijd van het jaar. Waarschijnlijk gaat het bij dit aantal om ca. driekwart van de gehele broedpopulatie in Rusland het Oostzeegebied en Nederland. Niet eerder werden zo laat zo veel Brandganzen in de Waddenzee geteld (Nederland weergegeven in figuur 1).

In tegenstelling tot andere jaren werden ook op diverse plaatsen nog binnendijs groepen op gras en graanakkers aangetroffen, vooral 's ochtends vroeg en in de avonden, als de kans op verstoring veel minder is dan overdag. Vermoedelijk zijn zowel de aantallen als het foerageergedrag beïnvloed door de koude in maart en april. De buitendijkse gebieden waren daardoor wellicht minder aantrekkelijk vanwege vertraagde groei van de vegetatie, in combinatie met de grote aantallen ganzen. Bovendien waaide er in de eerste week van mei een straffe oostenwind, wat wegtrek onaantrekkelijk zal hebben gemaakt. Trektellingen op Rottumeroog en in de Eemshaven, beide strategisch gelegen op de vligroute van Brandganzen, laten zien dat van 10 tot en met 13 mei massale wegtrek plaatvond. Op beide posten passeerden deze dagen resp. 15.000 en 19.500 Brandganzen (zie www.trektellen.nl). Waarnemingen op Rottumeroog suggereren ook trek in de avonden en nacht. Op 15 en 16 volgde nog

een staartje met kleinere aantallen. Tegelijkertijd werd ook aan de westkust van Sleeswijk-Holstein massale wegtrek gemeld. Tijdens de hoogwatertelling van 13 mei werden langs de Friese Waddenkust nog maar tussen de 5.000 en 10.000 Brandganzen geteld, een afname van 95% ten opzichte van de telling een week eerder. In voorgaande jaren lag het moment van wegtrek meestal eveneens rond 15 mei.

En wat deden de Rotganzen? Door het uitstekende broedseizoen (ca. 40% eerstejaars) werden ook van die soort grotere aantallen geteld, vooral op de eilanden (o.a. Texel en Terschelling). Het overzicht van telresultaten is echter nog zeer onvolledig. De eerste golf wegtrek zette vlak na de Brandganzen in, rond 20 mei.

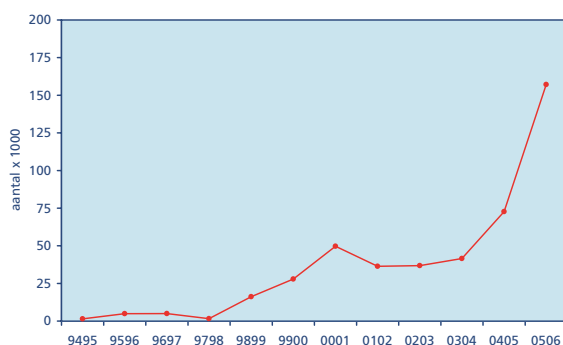
Kees Koffijberg

Flamingo's

Net over de grens bij Eibergen in de Achterhoek ligt het Zwillbrocker Venn. Al 24 jaar zit hier een kleine kolonie flamingo's die vrijwel jaarlijks succesvol tot broeden komt. Tot 1985 ging het om Chileense Flamingo's, sinds 1986 hielden zich ook Grote Flamingo's in de groep op en na 1994 ook Caribische Flamingo's. De herkomst van deze dieren blijft onduidelijk. Onzorgvuldige particulieren of handelaren lijken de meest waarschijnlijke bron, hoewel de Grote Flamingo's daar ook op eigen kracht gekomen kunnen zijn.

Uit ringonderzoek blijken de dieren van het Zwillbrocker Venn dezelfde Flamingo's die aan de oevers van het IJsselmeer en de Delta in zuid-west Nederland aangetroffen worden. Dit alles staat te lezen in een boekwerkje dat verder bol staat van de gegevens over de ontwikkeling van de kolonie, broedduur, percentage broeders onder de gevormde paren, broedduur etc etc.

Joop Treep uit Beilen is een van de mensen die al jarenlang deze kolonie volgt. Hij heeft dit 44 pagina's tellend verslag het licht doen zien, dat te bestellen is door overmaking van € 3,95 o.v.v. naam en adres op giro nr 3021968 t.n.v. Joop Treep De Leek 30, 9411 MK Beilen. U kunt hem bereiken via treepdevries@hetnet.nl.



Figuur 1. Aantal getelde Brandganzen in de Nederlandse Waddenzee begin mei.